

Luleå stifts prästlönetillgångar

PLAN FÖR VERKSAMHET OCH EKONOMI 2024-2026

Skogsexkursion i Piteå

Egendomsutskottet bjuds regelbundet in till skogsexkursioner i informations- och studiesyfte. Ovan visar stiftsskogvaktare Kristofer Lindblom hur man räknar trädets ålder med hjälp av en tillväxtborr. Foto: Sara Andersson, Luleå stift

Omslagsbild

Utsikt från Stor-Kanisberget i Älvsbyn, Karlsdal 1:1.
Foto: Jan Vikström, Luleå stift

Siffror inom parentes avser fjolårets siffror.

Luleå stifts prästlönetillgångar

Prästlönetillgångarna i Luleå stift hade 1 januari 2023 ett marknadsvärde (MV) på cirka 933 mkr.

Den största tillgången är markinnehavet på totalt cirka 63 000 hektar. Totalt brukar stiftet 33 000 hektar (33 000), vilket motsvarar 52 procent (52) av innehavet. Omvänt kan sägas att den skyddade arealen uppgår till 48 procent.

Utöver den mark som brukas finns cirka 7 000 hektar (6 000) produktiv skogsmark som är föremål för reservatsbildning eller avser frivilliga avsättningar. Virkesvärdet på den skogsmark som inte brukas uppgår vid en försiktning beräkning till 260 mrk (220 mkr).

På de 33 000 hektar som brukas förnygringsavverkas årligen cirka 200–250 hektar, vilket motsvarar 0,3–0,4 procent av totalarealen. Även här tas hänsyn, enligt den uppföljning som görs av extern aktör, cirka 10–15 procent av arealen. Här tillkommer årligen 20–38 hektar i hänsynsareal.

23 000 hektar är annan mark än skogsmark (till exempel myrar, vägar och kraftledningar).

På all skogsmark som förvaltas av Luleå stifts prästlönetillgångar finns även renskötselrätt. Detta innebär att samebyn får använda mark och vatten till underhåll för sina renar. Vid skog- och markförvaltning tas

stor hänsyn till naturvårdens, kultur- miljövärdens, rennäringens- och det rörliga friluftslivets intressen. Varje år säljs virke till ett värde av 15–25 mkr. MV 1/1 2023 843 miljoner eller 90 procent.

Stiftets hus i centrala Luleå, där bland annat stiftskansliet finns, är också det en prästlönetillgång. MV 1/1 2023 63 mkr eller 7 procent.

Prästlönefonden, som är den tredje kapitalslaget som ingår i prästlönetillgångarna i Luleå stift, var den 1/1 2023 i sin helhet placerad på bankkonto. MV 1/1 2023 27 mrk eller 3 procent.

Övergripande målsättning

Prästlönetillgångarna ska förvaltas så att de ger bästa möjliga uthålliga avkastning till nytta för de andelsägande församlingarna. Förvaltningen ska ske på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar. Prästlönetillgångarna ingår i Svenska kyrkans färdplan för klimatet med mål om bland annat hänsyn till biologisk mångfald och klimat.

Utdelningen till församlingar och kyrkans interna utjämningsystem ska vara stabil och öka kontinuerligt när resultatet medger det. Målsättningen är att över tid öka den årliga utdelningen till 2 procent av tillgångarnas marknadsvärde (efter att

tillgångarna värdesäkrats). Det motsvarar en utdelning på cirka 18 mkr. För att på sikt öka förväntad avkastning och sprida investeringar till fler tillgångsslag, har stiftsfullmäktige 2021 beslutat att prästlönefonden vid utgången av 2024 ska uppgå till minst 10 procent av prästlönetillgångarnas kapital. Det pågående arbetet med arronderingsförbättring av skogsmarksinnehavet ska fortsätta även om totalarealen minskar.

Skogs- och markförvaltningen ska bedriva ansvarsfullt med hög virkesproduktion. En viktig del för att uppnå målen är att nära följa, och stödja forskning, om bland annat hyggesfritt skogsbruk och andra åtgärder om hänsynsfullt och produktivt skogsbruk. En successiv omställning av prästlönetillgångarnas skogsbruk görs så att en ökande andel av skogen brukas med hyggesfria metoder.

Järpen 9 ska förvaltas så att avkastningen på lång sikt hålls på en god nivå, detta innebär att renoveringar och reparationer utförs efter behov. Attraktiviteten att vara hyresgäst bibehålls eller ökar. Tjänster för förvaltning av fastigheten köps för närvarande av HSB Norr.

Kapitalförvaltningen ska ske på ett etiskt sätt i enlighet med Svenska kyrkans kapitalförvaltnings policy och gällande regelverk i lag och kyrkoordning. Kyrkokansliet tittar i dag på tolkning av kyrkoordningen för att

Utsikt från Stor-Kanisberget i Älvsbyn, Karlsdal 1:1. Foto: Jan Vikström, Luleå stift

se om möjlighet finns för prästlönetillgångarna att investera fondmedel i onoterade innehav som är delägda av olika enheter inom Svenska kyrkan. Detta för att möjliggöra investeringar i exempelvis solcellsparker på prästlönefastigheter.

Omvärldsfaktorer och osäkerhet

Mycket stor osäkerhet råder för såväl skogsindustri som för kapitalmarknaderna i stort. Under 2022–2023 har virkesmarknaden präglats av effekterna av kriget i Ukraina med efterföljande energiproblem som lett till en stor efterfrågan på biobränslen från hela den europeiska kontinenten. Skogsindustrin redovisar för närvarande rekordvinster och har god betalningsförmåga. Osäkerheten inför 2024 är stor, kommer vi att gå in i en långvarig lågkonjunktur på grund av skenande inflation eller finns det möjlighet till en snabb återhämtning?

Mål och insatser 2024–2026

Målet under perioden är att uppnå en årlig utdelning på minst 14 mkr (varav 7 mkr till andelsägande församlingar och pastorat, samt 7 mkr till kyrkans interna utjämningsystem). Presenterad ekonomisk plan för perioden innehåller osäkerheter. De siffror som anges för 2025 och 2026 ska därför ses som preliminära.

Ett mål är också att ta fram indikatorer, nyckeltal för arbetet med hållbarhet (klimatnytta, biologisk mångfald, miljö). Detta görs för att kunna styra och utvärdera balansen mellan ekonomisk avkastning och hållbarhet.

Inriktning för verksamheten

Under de senaste åren har intresset för hållbarhetsfrågor kopplat till skogsbruket ökat markant. Skogen

och dess produkter är en viktig komponent i det omställningsarbete som Sverige står inför. För framtida generationer är ett ansvarsfullt och produktivt skogsbruk en förutsättning med dagens kunskapsläge. En samsyn finns om att skogen är viktig för omställning till ett hållbart samhälle. Frågan om hur skogen ska nyttjas för denna omställning är dock föremål för omfattande debatt.

Prästlönetillgångarna i Luleå stift har under lång period haft en viktig strategisk avvikelse jämfört med de stora statliga och privata skogsägande bolagen. Denna skillnad leder förenklat till att avverkning av skog sker vid en något högre ålder mot vad som är den lägsta tillåtna, detta har vi nu identifierat som en tillgång i klimatarbetet då kollagret blir högre i genomsnitt. Vi undersöker nu denna strategis potential vad det gäller ekonomisk avkastning i form av klimatkompensation eller liknande. Fokus för den löpande skogsförvalt-

ningen är bland annat att löpande uppdatera skogsbruksplaner efter nya inventeringar, naturvärdesbedömningar eller fjärranalysdata. Vi ska vårda och vidareutveckla de goda relationer som finns med samebyarna. Den skogvaktartjänst som inrättats under 2023 kommer under 2024 intensifiera arbetet med att identifiera och åtgärda områden som är lämpliga för och/eller kräver skogsskötsel med en högre nivå av hänsyn, till exempelvis rennäring, sociala värden/tätortsnära skogar. Detta kommer att öka arealen skogar skötta med hyggesfria metoder. Ett generellt fokus är att säkerställa god kommunikation till olika intressenter i samband med exempelvis beslut om avverkning och andra åtgärder kopplat till skogsbruket.

En rapport angående konsekvenser av FSC certifiering beställdes under 2022 och levererades tidigt under 2023. Rapporten visar som förväntat att kostnaderna för en certifiering kommer att bli betydande då syste-

met kräver omfattande administration, dels för att implementeras, dels för det löpande arbetet. I dagsläget finns inga ekonomiska vinster med certifiering enligt FSC. I budgeten har en post om 750 000 kr avsatts för FSC certifiering under 2024, förmodligen kommer den årliga kostnaden att sjunka eftersom menberäkningen är att en halvtidstjänst kommer att åtgå till detta arbete löpande.

Sammantaget innebär inriktningen en ökad ambitionsnivå när det gäller den löpande verksamheten omfattning och kvalitet. För att möjliggöra detta planeras organisationen att förstärkas genom köp av tjänst eller deltidstjänst från och med 2024. Förstärkningen kommer till största del att få arbeta med ansökningsprocess och implementering av FSC certifieringen.

Barnkonsekvensanalys

Prästlönetillgångarnas primära uppgift är att tillskapa ekonomiska för-

utsättningar för församlingar och stift att utöva verksamhet i enlighet med Svenska kyrkan uppdrag, dessa medel används sedan enligt respektive enhets mål och riktlinjer. I det vardagliga arbetet upplåter vi flera skogsområden till skolskogar och andra projekt som är ämnade till att förbättra barns möjligheter att tillgodogöra sig utbildning och förkovra sig i harmoniska miljöer. Skogsbruksåtgärder som sker i anslutning eller närhet till bostadshus eller offentliga miljöer föregås där det är motiverat av dialog med de närboende för att fånga in önskemål om särskilda åtgärder som vi i rimlig mån beaktar för att förbättra närmiljön för bland andra barnfamiljer. Hållbart, effektivt och hänsynstagande skogsbruk är en förutsättning för att kunna skörda och använda förnybara råvaror för samhällets behov och därmed minska beroendet av fossila råvaror idag och för kommande generationer.

Fröträdsställning i Sandträsk. Ett skogsbestånd där man har lämnat kvar fröträd kallas fröträdsställning. Foto: Jan Vikström, Luleå stift

Luleå stifts prästlönetillgångar

Belopp i tkr.

	Bokslut 2021	Budget 2022	Budget 2023	Plan2024	Plan 2025
RÖRELSENS INTÄKTER					
Jord och Skog	24 597	25 150	25 500	26 500	27 500
Stiftets Hus	4 779	5 100	5 300	5 400	5 500
Resultat vid avyttring av plf	7 106	6 200	6 200	6 200	6 200
Prästlönefond	27	0	-	-	-
Summa rörelsens intäkter	36 509	36 450	37 000	38 100	39 200
RÖRELSENS KOSTNADER					
Kostnader för varor, mtrl, inköpta tjänster	-3 751	-4 450	-5 625	-5 650	-5 700
Kostnader för inhyrt personal	-3 515	-4 100	-4 200	-4 250	-4 300
Naturvård skötsel	0	-500	-500	-500	-500
Övriga externa kostnader	-3 555	-4 000	-3 630	-3 650	-3 700
Avskrivningar	-2 133	-1 900	-2 100	-2 050	-2 000
Summa rörelsens kostnader	-12 954	-14 950	-16 055	-16 100	-16 200
Rörelseresultat	23 555	21 500	20 945	22 000	23 000
Resultat från finansiella investeringar	107	10	400	1 000	2 000
Resultat efter finansiella poster	23 662	21 510	21 345	23 000	25 000
Bokslutdispositioner	5	0	0	0	0
Skatt på årets resultat	-674	-750	-750	-800	-850
ÅRETS RESULTAT	22 994	20 760	20 595	22 200	24 150
Värdesäkring enl KO 46:11	-490	-100	-1 000	-2 000	-3 000
Omföring realisationsresultat PLF enligt KO 46:10	-1 781	-6 200	-6 200	-6 200	-6 200
Omföring övrigt enligt KO 46:10	-5 325				
Årets disponibla resultat	15 398	14 460	13 395	14 000	14 950
VINSTDISPOSITION					
Balanserad vinst från föregående år	10 357	12 755	14 215	13 610	13 610
Tillkommande disponibelt för utdelning	15 398	14 460	13 395	14 000	14 950
Utdelning till församlingar/pastorat	-6 500	-6 500	-7 000	-7 000	-7 500
Särskild utjämningsavgift till nationell nivå	-6 500	-6 500	-7 000	-7 000	-7 500
Överförs till ny räkning	12 755	14 215	13 610	13 610	13 560

VERKSAMHET	INTÄKTER	KOSTNADER	RESULTAT
Skogen			
Avverkning	24 000 000	-300 000	2 370 000
Skogsvård	50 000	-4 500 000	-4 450 000
Certifiering FSC		-750 000	-750 000
Naturvård skötsel		-500 000	-500 000
Fastigheter o vägar	400 000	-1 100 000	-700 000
Upplåtelser/Arrenden	1 300 000	0	1 300 000
Maskiner/inventarier (avskrivningar)		-700 000	-700 000
Administration, personal		-5 292 450	-5 292 450
Summa	25 750 000	-13 142 450	12 607 550
Fondförvaltning			
Utdelning aktier/räntor	500 000	0	500 000
Administration, personal		-27 855	-27 855
Summa	500 000	-27 855	472 145
Stiftets hus			
Hysesintäkter	4 800 000		4 800 000
Driftskostnader		-800 000	-800 000
Försäkringar		-100 000	-100 000
Rep/underhåll		-300 000	-300 000
Räntekostnad		0	0
Avskrivning		-1 500 000	-1 500 000
Administration, personal		-222 840	-222 840
Summa	4 800 000	-2 922 840	1 877 160
Summa	31 050 000	-16 093 145	14 956 855
Finansiella kostnader/intäkter			
Räntor	1 000 000	0	1 000 000
Resultat före skatt	32 050 000	-16 093 145	15 956 855
Skatt			-750 000
Resultat efter skatt			15 206 855
Avsättning värdesäkring omf bergtäkter			-2 000 000
Disponibelt för utdelning			13 206 855
VINSTDISPOSITION			
Balanserade medel från fg år			13 610 000
Tillkommer disponibelt för utdelning			13 206 855
Utdelning till pastorat			-7 000 000
Utjämningsavgift			-7 000 000
Överförs till ny räkning			12 816 855

Tallknosa i Vittangi. Tallknosa heter egentligen Vrål eller Masur och är en knöliknande utväxt på ett träd. Virket är väldigt vackert och hårdare än normalt trä vilket gör att det ofta används som slöjdvirke till exempel knivskaft och träskålar. Beroende på olika dialekter kallas den även tjuk, knos, kosa eller knose.

Foto: Jan Vikström, Luleå stift